

K E N D E L S E

**Afsagt den 18. december 2007
om fredning af
landskab ved Grejsådal**

Kendelse

afsagt den 18. december 2007

om fredning af

”Landskab ved Grejsådal”

Danmarks Naturfredningsforening har fremsat forslag om fredning af ejendommene matr. nr. 1 h, 5 c, 6 b, 20 d, 22 a, 22 b, 23 b, 26 b, 34 h og 60 a Grejs by, Grejs, samt del af ejendommen matr. nr. 6 as smst. Forslaget omfatter i alt cirka 34,45 ha.

Fredningsnævnet har besluttet at tage fredningspåstanden til følge og pålægge de ejendomme, fredningsforslaget omfatter, de fredningsbestemmelser, som fremgår af afsnittet ”Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse”.

Sagens baggrund

Danmarks Naturfredningsforening har efter anmodning af Arne Nørskov Madsen, Vestermarksvej 11, Vejle, der ejer ejendommene matr. nr. 20 d, 22 a, 22 b, 23 b, 26 b, og 34 h Grejs by, Grejs, Jan Nørskov Madsen, Vestermarksvej 15, Vejle, der ejer ejendommene matr. nr. 1 h og 60 a smst., Glenn Nutkins og Inger Marie Larsen, Vestermarksvej 15, Vejle, der ejer ejendommene matr. nr. 5 c og 6 b smst., samt Elly og Ove Kjær Madsen, Enghaven 46, Vejle, der ejer ejendommen matr. nr. 6 as smst., rejst sag om fredning af disse ejendomme, dog for så vidt angår matr. nr. 6 as Grejs by, Grejs, alene af en del af ejendommen.

Fredningsforslaget, der er dateret den 25. maj 2007, er modtaget af Fredningsnævnet for Sydjylland, nordlig del, den 2. juli 2007.

Danmarks Naturfredningsforening har i fredningsforslaget oplyst følgende om baggrunden for at rejse sagen:

”...

Grejsådal er med sine stejle, skovklædte skrænter og den vandrige Grejs Å en storslået og meget smuk landskabelig oplevelse. Ådalen, der har en afvekslende karakter, forløber i vestsydvestlig til østnordøstlig retning fra Fårup Sø mod byen Grejs. Grejsådalen munder ud i Grejsdalen, der forløber i nordsydgående retning vinkelret på Grejsådalen.

Det område, som ønskes fredet, ligger nord for åen i den østlige smalle del af Grejsådalen, hvor dalen slår et skarpt knæk og bliver til Grejsdalen. Området inden for fredningsforslaget er bredt sammensat af åbne, dyrkede marker, stejle, skovklædte skrænter, afgræssede enge samt en selvstændigt skovkantet eng ved skræntfoden. Skoven på skrænterne er en del af Grejs Skov, der udgør

en del af et større og varieret naturområde, der bl.a. byder på den fredede ådal mellem Hopballe og Grejs.

Grejsdalen, der forbinder Vejle med Grejs, er gennem tiden blevet stærkt udbygget, og den opleves i dag som en forstad til Vejle. I Danmarks Naturfrednings årsskrift 1928-29 skrev geolog Dr. Phil. Knud Jessen således følgende om Grejsdalen: " ... denne Danmarks største slugt, længe berømt for sin skønhed, nu i stor udstrækning hæsligt skæmmet".

Også Grejs har byudviklet kraftigt i nyere tid: I byens vestlige ende er et parcelhuskvarter opført helt ud til skrænten, og senest er et område, der grænser op til fredningsforslaget udlagt som byvækstområde i Regionplan 2005 ... Aktuelt er der i byen et stærkt ønske om at udvide det åbne stadion vest for byen til også at omfatte en sportshal og stærkt forbedrede tilkørselsforhold.

Baggrunden for fredningsforslaget er et ønske om at sikre naturværdierne og landskabsoplevelsen imod yderligere pres fra byudvikling, hvilket harmonerer fint med lodsejernes vilje til at afstå fra at få erstatning for de fredede arealer. Fredningsforslaget bygger endvidere på et ønske om at sikre offentligheden god adgang til områdets store naturværdier, at bevare områdets landskabspræg, dets tilgængelighed og oplevelsen af det stærkt kuperede og markante landskab..."

Det område, som fredningsforslaget omfatter, er beskrevet således i fredningsforslaget:

"...

Landskabets meget forskelligartede karakter er oven for ådalen præget af den åbne og vidtstrakte dyrkningsflade med kornproduktion. En af markerne ligger inden for habitatområdet ... og er omgivet af skov til næsten alle sider. Markerne støder flere steder op til den kuperede og skovklædte skrænt, som udgør nordsiden i Grejsådalens østlige forløb.

Fra toppen af skrænten er der en enestående udsigt over den nord-syd gående Grejsdal...

Geologi

I det geologiske kortblad Fredericia fra 1958 betegnes Grejsådalen af Nordmann som en tunneldal. Den adskiller sig dog fra de to syd for liggende tunneldale Vejleådalen og Koldingådalen ved ikke at ende som en fjorddal og ved mindre størrelse, men dalen fortsætter ligesom disse ud til hedesletterne ved hovedopholdslinjen. Grejsådalen ender mod vest ved Randbøl hede. Selvom bredden og dybden af Grejsådalen er mindre end de nævnte sydlige dale og den også er mindre dybt nedskåret, findes de for tunneldale karakteristiske stejle sider samt den ujævne bund profil, hvor Fårup sø findes i den største fordybning.

...

Grejsådalens må således antages at ligge, hvor der i tertiærtiden var et flodløb, som i sen kvartærtid blev uderoderet af en gletschertunge, da isen rykkede frem mod hovedopholdslinjen.

Grejsådalens dræneres mod øst og syd gennem den meget dybe Grejsdal, der ligger vinkelret på Grejsådalens. Grejsdal er en sen-glacial, dybt nedskåret erosionskløft, hvis stejle fald skyldes højdeforskellen mellem bunden af de to næsten parallelt forløbende tunneldale: Grejsådalens og Vejleådalens.

I den østlige ende er Grejsådalens ret smal, mens den vestlige ende er bredere og mere åben. De stejle skrænter langs den ret brede Fårup sø udviser flotte erosionskløfter - især på nordsiden af søen. Disse er dannet i sen-glacialtiden, hvor vegetationen ikke beskyttede overfladen. Tilsvarende erosionskløfter findes også i dalens midterste og østlige del ved Jelling Skov, Rugballegård Skov og Grejs Skov, men her er de dækket af skovvegetation.

Der er ingen blotninger i skråningen eller kløfterne, men en sådan findes få hundrede meter mod øst ved Grejs Bakke, der fra Grejs fører ned i Grejsdalens. Her findes de såkaldte "Grejs Klipper" i en 10 m høj skrænt, der er en fortsættelse af skrænten fra fredningsområdet. Klipperne er ca. 3 m høje, og består af smeltevandsgrus, der er sammenkittet af kalk i fantasifulde former. Den matrikel, som klipperne ligger på, støder op til fredningsforslaget...

Naturtyper

Den nordlige del af området i fredningsforslaget er relativt fladt ... Skrænterne inden for fredningsforslaget vender mod nordvest og syd og er en del af Grejs Skov. På skrænterne ligger der fine, dybt nedskårne kløfter, der er dannet i sen-glacialtiden, og bidrager til det stærkt kuperede præg.

Grejs Skov er her domineret af løvfældende træer med spredte partier af nåltræer. Der er fredskovpligt på området, og skoven afkaster skovbyggelinje på alle de ikke-skovklædte arealer inden for fredningsforslaget. I skovbunden vokser en tæt vegetation.

Den selvstændigt beliggende matrikel ved jernbanen er karakteriseret af mere spredt skov med både nåltræer og løvfældende træer.

I den sydlige ende af den færeafræssede eng ligger der er mose, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Ligeledes er en del af fredningsforslagets østligst beliggende matrikel (6 as Grejs By, Grejs) karakteriseret som overdrev. Overdrevet afgræsses af heste.

Grejs Å udgør sammen med et tilløb til åen en del af skellet til en af matriklerne. Grejs Å er vandrig og har en høj vand kvalitet, hvilket kan ses ved, at flere rentvands-indikatorarter kan findes i området...

International naturbeskyttelse

Den dyrkede markklomme i den vestlige ende af fredningsforslaget er sammen med skrænterne og den fåreafgræssede eng udpeget som habitatområde, idet det udgør en del af habitatområde nr. 70 Øvre Grejs Ådal. Habitatområdets afgrænsning følger i store træk det nordvendte skovbryn og fremgår af kortbilag 1. Området er udpeget, fordi det rummer følgende naturtyper, som skal sikres en gunstig bevaringsstatus i området:

3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
3260	Vandløb med vandplanter
6230	*Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
7220	*Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
9120	Bøgeskove på morbund med kristtorn
9130	Bøgeskove på muldbund
9160	Egeskove og blandeskove på mere eller mindre rig jordbund
91EO	*Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

...

De med * markerer naturtyper, er de såkaldte prioriterede naturtyper, som EU har et særligt ansvar for at bevare...

Dyre- og planteliv

Som følge af de meget forskelligartede naturtyper inden for fredningsforslaget, lever der en bred vifte af dyre- og planteliv i området:

Grejsdalen er kerneområder for Syngende Løvgræshoppe ..., der er sjælden i Danmark og kun findes i et ret begrænset område af Østjylland. Ved Grejs Å er der fundet blåvinget pragtvandnymfe, der er en rentvands-indikator.

Blandt pattedyrene skal fremhæves, at den fredede grævling og den forholdsvis sjældne skovmår, der både er fredet og omfattet af habitatdirektivets bilag V, findes i området. Af andre arter kan nævnes ræve, råvildt og kronvildt.

Der er endvidere en tæt bestand af rovfugle i området, bl.a. de to fredede arter rød glente og hvepsevåge, der begge er tilknyttet områder med ældre løvskove. Den fredede isfugl, der lever i tilknytning til rene vandløb, hvor den søger føde, kan også findes i området. Slutteligt skal nævnes vandstær og ynglende bjergvipstjert, der også lever i området.

Der findes en righoldig og spændende flora i området: Der er f.eks. fundet den rødlistede kæmperapgræs, der kan blive op til 1,8 m høj. Af andre arter kan

nævnes bjergmangeløv, skovsvingel og den fredede skovgøgelilje. Endvidere skal fremhæves den rødlistede og sjældne tætblomstrede hullæbe, der vokser i skyggefulde bøgeskove på muldbund, hvor den ofte ses langs skovveje og kløfter med bække.

Den sydvendte skræntskov gennemskæres af kløfter med små vandløb. Bøgeskoven med hvid anemone i bunden dominerer - der ud over er der et islæt af granskov. På disse skrænter er der registreret kristtorn og på en af skrænterne finger-star.

Den nordvest vendte skrænt (matr. nr. 5c) er også domineret af bøgeskov. Matriklen afgrænses af store kløfter med væld. På skrænterne dominerer partier af skovsvingel og de fugtigere områder er præget af muldbund med sanikel, ægbladet fliglæbe, druemunke og fruebær. I vældene vokser elfenbenspadderok og nordlig lund-fladstjerne og på de våde skovveje kan findes lundfredløs og bjergærenpris.

Den selvstændigt beliggende matrikel ved jernbanen (matr. nr. 22 b) er et lille stykke højstaude-eng, som er omgivet af løvskov til de tre sider og afgrænses af et tilløb til Grejs Å på den fjerde.

Området i fredningsforslagets sydøstlige hjørne, hvoraf en del afgrænses af får (matr. nr. 6 b), karakteriseres af et lille stykke askeskov med skov-springklap, fruebær og elfenbenspadderok, et stykke græsmark, en eng med blågrå siv og en mose, hvor der bl.a. er registreret bukkeblad, topstar, kærstar og dyndpadderok.

Stiforbindelser

De eksisterende stier og veje i området bevares.

...

3. Planlægnings – og fredningsmæssige forhold

Region-, kommune- og lokalplanforhold

Arealet inden for fredningsforslaget er ikke omfattet af Regionplan 2005, men et areal på 55 ha der stødende op til fredningsforslaget er i Regionplan 2005 udlagt til byudvikling ...

Den gældende kommuneplan 1996-2004 for Tørring-Uldum Kommune berører ikke området inden for fredningsforslaget.

Der er ikke nogen vedtagne lokalplaner eller lokalplanforslag for arealerne inden for fredningsforslaget.

Zoneforhold

Arealerne inden for fredningsforslaget er beliggende i landzone. Den nordligste del af matr. nr. 6 as Grejs By, Grejs ligger inden for landsbyafgrænsningen.

Beskyttelse efter skovloven og naturbeskyttelsesloven

Grejs Skov er fredskovpligtig og afkaster skovbyggelinje på alle de ikke-skovklædte arealer inden for fredningsforslaget.

Den sydlige del af matrikel nr. 6 b Grejs By, Grejs er registreret som mose og dermed omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. På tilsvarende vis er en del af matrikel nr. 6 as Grejs By, Grejs § 3 registreret som overdrev.

Grejs Å er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og afkaster beskyttelseslinje. Dette berører hele den selvstændigt beliggende matrikel nr. 22 b Grejs By, Grejs samt en del af arealerne i den sydlige del af fredningsforslaget.

Beskyttelseslinjerne fremgår af kortbilag 1.

Redegørelse for eksisterende fredninger

Der ligger ikke nogen eksisterende fredninger inden for arealet, men umiddelbart syd for fredningsområdet (syd for Grejså) blev en større del af ådalen fredet i 1929. Denne fredning følger Grejsådalens forløb mod vestsydvest til Hopballe Mølle. Fredningens formål er at sikre status quo. Det aktuelle fredningsforslag vil være en naturlig udvidelse mod nord og øst af den eksisterende fredning, og vil kunne styrke den eksisterende fredning samt bidrage til skabelsen af et større og mere sammenhængende naturnetværk..."

Danmarks Naturfredningsforening har i fredningsforslaget foreslået følgende bestemmelser for området:

"...

§ 1 Fredningens formål

- At områdets landskabelige og naturmæssige kvaliteter bevares og forbedres
- At sikre de geologiske og kulturhistoriske kvaliteter
- Inden for det internationale naturbeskyttelsesområde at medvirke til at sikre en gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, som området er udpeget for
- At området ikke gøres til genstand for fremtidig byudvikling
- At sikre offentlighedens adgang
- At bevare og forbedre levedygtigheden for plante- og dyreliv

§ 2 Tilstandsændringer, byggeri, tekniske anlæg, oplag mv.

Der må ikke foretages terrænændringer og der må ikke opføres bebyggelse eller etableres anlæg, medmindre sådanne tilstandsændringer umiddelbart er tilladt i de efterfølgende bestemmelser.

Byggeri, der er nødvendigt for ejendommens drift som landbrug, er tilladt.

Der må ikke etableres boliger i området og deponering må ikke finde sted.

Udenfor have- og gårdspladsarealer må der ikke anbringes campingvogne eller lignende, og teltslagning må ikke finde sted.

Eksisterende stier, som fremgår af fredningskortet, må ikke nedlægges. Fredningen er ikke til hinder for, at der kan etableres nye stier i området efter en nærmere planlægning og efter aftale med ejeren.

Fredningen er ikke til hinder for, at vandindvinding kan ske som hidtil.

Fredningen er ikke til hinder for, at der kan ske oprydning på arealet.

Fredningen er ikke til hinder for, at der kan ske arkæologiske udgravninger i området.

Fredningen er ikke til hinder for, at der på et nærmere angivet areal kan opsættes informationstavler mv. til formidling af fredningen.

§ 3 Retningslinjer for skov- og landbrugsdrift

Fredskovsarealet kan som hidtil drives efter de gældende bestemmelser i Skovloven. Eksisterende løvtræsskov skal genplantes med danske løvtræsarter, således at den samlede andel af matriklernes løvtræer til hver en tid udgør minimum 67 % af skovarealet.

Juletræsproduktion er ikke tilladt.

Landbrugsarealer i omdrift kan dyrkes som hidtil.

§ 4 Naturpleje

Stk. 1. Plejemyndigheden er Vejle Kommune. Kommunen gennemfører pleje af de fredede arealer. For pleje gælder i øvrigt Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 951 af 16. september 2004 eller senere ændringer af denne bekendtgørelse.

Stk. 2. Plejemyndighederne udarbejder en fælles plejeplan, der forhandles med og tilsendes lodsejerne. Såfremt der er uenighed mellem plejemyndighederne eller i forhold til en lodsejer, træffer fredningsnævnet afgørelse i sagen.

Stk. 3. Pleje af privatejede arealer skal ske uden udgift for den enkelte ejer og med ejernes samtykke, eller i mangel heraf med fredningsnævnets godkendelse. Ejeren har ret til selv at udføre plejen inden for en af kommunen fastsat frist. Ved trærydning tilfalder det fældede træ ejeren, såfremt denne fjerner det inden en af kommunen fastsat frist, og ellers tilfalder træet kommunen. Ejeren kan ikke stille krav om opskæring, sammenkørsel eller kørsel til fast vej.

§ 5 Naturgenopretning

Fredningen er ikke til hinder for, at der kan ske naturgenopretning af området, f.eks. en frilægning af skrænterne.

§ 6 Offentlighedens adgang

Offentlighedens adgang kan ske i henhold til Naturbeskyttelseslovens almindelige adgangsbestemmelser.

§ 7 Retsvirkning

Midlertidig retsvirkning af forslaget træder i kraft så snart Fredningsnævnet har offentliggjort forslaget i Statstidende.

§ 8 Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, såfremt det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. Naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.”

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har foretaget offentlig bekendtgørelse af fredningsforslaget i Vejle Amts Folkeblad for den 26. september 2007 og i Statstidende for den 27. september 2007.

Fredningsnævnet har sendt fredningsforslaget til ejerne af de ejendomme, som omfattes af forslaget, til statslige myndigheder og Vejle kommune, hvis interesser berøres af forslaget, samt til organisationer, som har en væsentlig interesse i forslaget.

Fredningsnævnet har afholdt offentligt møde i sagen tirsdag den 6. november 2007 og har foretaget besigtigelse i forbindelse med mødet.

I mødet deltog Arne og Lis Nørskov Madsen, Jan Madsen, Glenn Nutkins, Elly og Ove Kjær Madsen, biolog Christina Steenbeck, Danmarks Naturfredningsforening, Uffe Rømer og Vesty Espensen, begge fra Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite i Vejle, Lone Høgholt, Friluftsrådet, naturgeograf Jørgen Clausen, Ribe, sagsbehandler Alex Frich, Vejle kommune, Skov & Natur, samt Hans Henrik Mikkelsen, Grejs.

Der er anført følgende i fredningsnævnets forhandlingsprotokol om mødet:

Christina Steenbeck, Danmarks Naturfredningsforening, oplyste, at Arne og Lis Madsen, Jan Madsen, Glenn Nutkins og Inger Marie Larsen samt Elly og Ove Kjær Madsen, der ejer de ejendomme, som fredningsforslaget vedrører, har anmodet Danmarks Naturfredningsforening om at rejse sag om fredning af deres ejendomme. Danmarks Naturfredningsforening har herefter udarbejdet fredningsforslaget, der omfatter i alt 34,45 ha jord, som ligger nord for Grejs Å i den østlige smalle del af Grejsådalen, hvor dalen slår et skarpt knæk og bliver til Grejsdalen. Fredningsforslaget omfatter et område, som er sammensat af åbne, dyrkede marker, stejle, skovklædte skrænter, dybe kløfter, afgræssede enge samt en selvstændig skovkantet eng ved skræntfoden. Den dyrkede marklomme nedenfor skræntfoden er sammen med skrænterne og engen udpeget som habitat-område, fordi området rummer forskellige naturtyper, som skal sikres en gunstig bevaringsstatus. Som følge af de meget forskelligartede naturtyper indenfor fredningsområdet, er der i området et rigt dyre – og planteliv. De arealer, som fredningsforslaget omfatter, er ikke omfattet af regionplan 2005, men ca. 55 ha jord, der støder op til det areal, som ønskes fredet, er i Regionplan 2005 udlagt til byudvikling. Ejerne af de berørte ejendomme ønsker at sikre områdets naturværdier og landskabsoplevelsen mod yderligere pres fra byudviklingen samt offentlighedens adgang til områdets store naturværdier med oplevelsen af det stærkt kuperede og markante landskab, ligesom ejerne ønsker at bevare områdets landskabspræg. Ejerne vil ikke kræve erstatning i forbindelse med gennemførelsen af fredningen.

Axel Frich bemærkede, at Vejle kommune ikke vil udtale sig mod fredningsforslaget, men kommunen ønsker, at de planlægningsmæssige, naturmæssige og rekreative interesser i Grejsådalen skal vurderes samlet. Det vil ske i forbindelse med kommunens udarbejdelse af Natura 2000 planer for området. I disse planer indgår også et ønske om at skabe et større sammenhængende stisystem for at sikre offentlighedens adgang til området. Det er kommunens vurdering, at formålet med en eventuel fredning af de arealer, fredningsforslaget omfatter, vil blive nået gennem Natura 2000 planerne, hvorfor der efter kommunens opfattelse ikke er et reelt behov for at frede området. Kommunen foreslår derfor, at behandlingen af fredningsforslaget stilles i bero, indtil arbejdet med Natura 2000 planerne er afsluttet, hvorefter behovet for en fredning af området bør revurderes.

Christina Steenbeck anførte her overfor, at gennemførelsen af fredningsforslaget betyder, at området bliver sikret mod yderligere pres, ligesom naturværdierne, der knytter sig til området, bliver styrket. Fredningsforslaget omfatter i øvrigt arealer, som ikke vil blive omfattet af Natura 2000 planerne og heller ikke indgår i habitatområdet. Fredningen af landskabet ved Grejsådalen kan bidrage til skabelsen af et større og sammenhængende naturnetværk.

Vesty Espensen tilføjede, at en større del af ådalen syd for Grejs Å blev fredet i 1929 for at sikre "den norske dal i Danmark". Fredningsforslaget vil betyde en naturlig udvidelse mod nord og øst af den eksisterende fredning og vil sikre det, der kan kaldes en bjergskov. Vejle kommune har ingen aktuelle planer for området, som derfor kun

kan sikres gennem en fredning. Såfremt fredningsforslaget ikke gennemføres nu, er der risiko for, at området vil blive byudviklet.

Lone Høgholt oplyste, at Friluftsrådet kan tiltræde, at fredningsforslaget gennemføres, fordi der bliver et større og større behov for rekreative arealer i de bynære områder. Gennemførelsen af fredningsforslaget betyder, at der skabes en sammenhængende fredning i Grejsådalens med mulighed for etablering af et gennemgående stisystem.

Axel Frich bemærkede herefter, at fredningsgrænserne i det foreliggende forslag bør revideres, så den eksisterende fredning og den foreslåede fredning kommer til at hænge bedre sammen.

Christina Steenbeck anførte her overfor, at fredningsforslaget er rejst efter ønske fra lodsejerne. Grænserne i fredningsforslaget er draget i overensstemmelse med deres ønsker og er sammenfaldende med de arealer, de disponerer over. Offentligheden vil få adgang til de fredede arealer efter de retningslinjer, der fremgår af bestemmelserne i naturbeskyttelsesloven.

Axel Frich henlede Danmarks Naturfredningsforenings opmærksomhed på, at det fremgår af forslaget til fredningsbestemmelser § 4, stk. 1, 2. og 3. punktum, at kommunen "gennemfører pleje af de fredede arealer". Det fremgår imidlertid af bekendtgørelsen om pleje af fredede arealer, at de kommunale myndigheder har ret, men ikke pligt til at foretage pleje. Forslaget til fredningsbestemmelsernes § 4, stk. 1, 2. og 3. punktum bør ændres i overensstemmelse hermed, således at det fremgår af § 4, stk. 1, 2. og 3. punktum, at der kan udarbejdes plejeplaner for at opnå formålet med fredningen af området, og at plejen gennemføres i overensstemmelse med den til enhver tid gældende bekendtgørelse om pleje af fredede arealer.

Elly Madsen oplyste, at hun opdrætter Islands ponyer og Shetlands ponyer, som afgræsser overdrevet i den østlige del af fredningsområdet. Hun forespurgte, om gennemførelsen af fredningsforslaget indebærer, at hesteavl på arealet forbydes.

Fredningsnævnets formand oplyste, at gennemførelsen af fredningsforslaget ikke ændrer hendes ret til at lade heste afgræsse overdrevet.

Fredningsnævnet foretog herefter besigtigelse.

Efter besigtigelsen oplyste fredningsnævnets formand, at såfremt mødedeltagerne eller andre ønsker at kommentere fredningsforslaget yderligere, skal eventuelle bemærkninger være fredningsnævnet i hænde senest den 21. november 2007..."

Axel Frich, Vejle kommune, Skov & Natur, har i en mail af 30. november 2007 oplyst, at kommunens Natur – og Miljøudvalg blev orienteret om fredningsforslaget på udvalgets møde den 27. november 2007, og at et flertal i udvalget "er positive overfor projektets gennemførelse".

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Det område, som fredningsforslaget vedrører, er bredt sammensat af åbne dyrkede marker, afgræssede enge og stejle, skovklædte skrænter med fine, dybt nedskårne kløfter. Den dyrkede marklomme i den vestlige del af fredningsområdet er sammen med skrænterne og engen ved jernbanelinien en del af habitatområde nr. 70 Øvre Grejs Ådal, der rummer næringsrige søer, vandhuller med flydeplanter og store vandaks, vandløb med vandplanter, artsrige overdrev, kilder og væld samt skovområder med bøg, eg, el og ask. Der er som følge af de meget forskelligartede naturtyper et rigt og varieret dyre – og planteliv indenfor fredningsområdet. Det er fredningsnævnets vurdering, at fredningen af de arealer, der er omfattet af fredningsforslaget, ikke vil medføre forringelser eller forstyrrelser i området, men derimod vil sikre en gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, som er baggrunden for områdets udpegning som habitatområde.

Det er på denne baggrund fredningsnævnets vurdering, at området indeholder sådanne landskabelige værdier og en sådan artsrigdom, at området bør undergives fredning, som i øvrigt vil være en naturlig udvidelse mod nord og øst af den eksisterende fredning og bidrage til skabelsen af et større sammenhængende naturnetværk. Fredningsnævnet tager derfor fredningspåstanden til følge og freder ejendommene matr. nr. 1 h, 5 c, 6 b, 20 d, 22 a, 22 b, 23 b, 26 b, 34 h og 60 a Grejs by, Grejs, samt del af ejendommen matr. nr. 6 as smst.

Udstrækningen af det fredede område fremgår af det kort, der er vedhæftet denne kendelse.

Danmarks Naturfredningsforening har udarbejdet udkast til fredningsbestemmelser.

Fredningsnævnet kan tiltræde Vejle kommunes forslag om, at fredningsbestemmelsernes § 4, stk. 1, 2. og 3. punkt ændres, således at det fremgår af bestemmelsen, at Vejle kommune har ret til at gennemføre pleje efter den til enhver tid gældende plejebekendtgørelse.

Fredningsnævnet fastsætter herefter følgende fredningsbestemmelser for det fredede område:

§ 1 Fredningens formål

- At områdets landskabelige og naturmæssige kvaliteter bevares og forbedres.
- At sikre de geologiske og kulturhistoriske kvaliteter.
- Inden for det internationale naturbeskyttelsesområde at medvirke til at sikre en gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, som området er udpeget for.
- At området ikke gøres til genstand for fremtidig byudvikling.
- At sikre offentlighedens adgang.
- At bevare og forbedre levemulighederne for plante- og dyreliv.

§ 2 Tilstandsændringer, byggeri, tekniske anlæg, oplag mv.

Der må ikke foretages terrænændringer og der må ikke opføres bebyggelse eller etableres anlæg, medmindre sådanne tilstandsændringer umiddelbart er tilladt i de efterfølgende bestemmelser.

Byggeri, der er nødvendigt for ejendommenes drift som landbrug, er tilladt.

Der må ikke etableres boliger i området, og deponering må ikke finde sted.

Udenfor have- og gårdspladsarealer må der ikke anbringes campingvogne eller lignende, og teltslagning må ikke finde sted.

Eksisterende stier, som fremgår af fredningskortet, må ikke nedlægges. Fredningen er ikke til hinder for, at der kan etableres nye stier i området efter en nærmere planlægning og efter aftale med ejeren.

Fredningen er ikke til hinder for, at vandindvinding kan ske som hidtil.

Fredningen er ikke til hinder for, at der kan ske oprydning på arealet.

Fredningen er ikke til hinder for, at der kan ske arkæologiske udgravninger i området.

Fredningen er ikke til hinder for, at der på et nærmere angivet areal kan opsættes informationstavler mv. til formidling af fredningen.

§ 3 Retningslinjer for skov- og landbrugsdrift

Fredskovsarealet kan som hidtil drives efter de gældende bestemmelser i Skovloven. Eksisterende løvtræsskov skal genplantes med danske løvtræsarter, således at den samlede andel af matriklernes løvtræer til hver en tid udgør minimum 67 % af skovarealet.

Juletræsproduktion er ikke tilladt.

Landbrugsarealer i omdrift kan dyrkes som hidtil.

§ 4 Naturpleje

Stk. 1. Plejemyndigheden er Vejle Kommune. Kommunen udarbejder en fælles plejeplan, der forhandles med og tilsendes lodsejerne. Såfremt der er uenighed mellem plejemyndighederne eller i forhold til en lodsejer, træffer fredningsnævnet afgørelse i sagen. Plejen udføres i overensstemmelse med den til enhver tid gældende bekendtgørelse om pleje af fredede arealer eller anden offentlig forskrift, som træder i stedet herfor.

Stk. 2. Pleje af privatejede arealer skal ske uden udgift for den enkelte ejer og med ejernes samtykke, eller i mangel heraf med fredningsnævnets godkendelse. Ejeren har ret til selv at udføre plejen inden for en af kommunen fastsat frist. Ved trærydning tilfalder det fældede træ ejeren, såfremt denne fjerner det inden en af kommunen fastsat frist, og ellers tilfalder træet kommunen. Ejeren kan ikke stille krav om opskæring, sammenkørsel eller kørsel til fast vej.

§ 5 Naturgenopretning

Fredningen er ikke til hinder for, at der kan ske naturgenopretning af området, f.eks. frilægning af skrænterne.

Frilægning af skrænterne kan kun ske efter dispensation fra fredningsnævnet.

§ 6 Offentlighedens adgang

Offentlighedens adgang kan ske i henhold til Naturbeskyttelseslovens almindelige adgangsbestemmelser.

§ 7 Retsvirkning

Midlertidig retsvirkning af forslaget træder i kraft så snart Fredningsnævnet har offentliggjort forslaget i Statstidende.

§ 8 Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, såfremt det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Erstatningskrav:

Der er ikke rejst krav om erstatning fra de lodsejere, hvis ejendomme undergives fredning.

Tinglysning:

Denne kendelse tinglyses på de ejendomme, der undergives fredning.

THI BESTEMMES

Ejendommene matr. nr. 1 h, 5 c, 6 b, 20 d, 22 a, 22 b, 23 b, 26 b, 34 h og 60 a Grejs by, Grejs, samt del af ejendommen matr. nr. 6 as smst. fredes.

Vagn Kastbjerg,
Formand

Lodsejerfortegnelse:

Ejer	Matr. nr.	Areal, ha			
Arne Madsen Vestermarksvej 11 7100 Vejle	22 a Grejs By, Grejs, 34 h, 26 b, 20 d, 23 b, og 22 b smst.	20,07 ha			
Jan Nørskov Madsen Vestermarksvej 9 7100 Vejle	60 a og 1 h smst.	6,09 ha			
Glenn Nutkins og Inger Marie Larsen Vestermarksvej 15 7100 Vejle	5 c og 6 b smst.	4,33 ha			
Elly og Ove Kjær Madsen Enghaven 46 7100 Vejle	del af 6 a s smst.	3,96 ha			
I alt		34,45 ha			

Denne kendelse er sendt til:

- Arne Madsen, Vestermarksvej 11, 7100 Vejle
- Jan Norskov Madsen, Vestermarksvej 9, 7100 Vejle
- Glenn Nutkins og Inger Marie Larsen, Vestermarksvej 15, 7100 Vejle
- Elly og Ove Kjær Madsen, Enghaven 46, 7100 Vejle
- Hans Henrik Mikkelsen, Grejsbjergvej 1, Grejs, 7100 Vejle
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
- Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite, v/ formanden Uffe Romer, Klokkeager 20, Bredballe, 7120 Vejle Ø
- For Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite Vesty Espensen, Skelbjergvej 7, Jelling
- Skov – og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
- Randbøl Statsskovdistrikt, Gjøddinggård, Førstballevej 2, Gødding Skov, 7183 Randbøl
- Miljøcenter Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe
- Vejle Kommune, Skov & Natur, Ågade 6, 7080 Børkop, att. Alex Frich
- Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV
- Friluftsrådets lokalafdeling v/ John Kaare, Højderyggen 20, 7120 Vejle Ø
- For Friluftsrådet Lone Høgholt, Møllehusvej 32, 7100 Vejle

Klagevejledning:

Denne kendelse kan senest 4 uger efter, at kendelsen er offentligt bekendtgjort, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 1, indbringes for Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K, af Arne Madsen, Jan Nørskov Madsen, Glen Nutkins og Inger Marie Larsen, Elly og Ove Kjær Madsen, Skov - og Naturstyrelsen, Randbøl Statsskovdistrikt, Vejle kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet, Dansk Ornitologisk Forening, lokale foreninger og andre, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indsendes til fredningsnævnet, der videresender sagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

15.06.2007

Lb.nr.:	Matr.nr.: Ejerlav:	Ejer:	Ønskes fredet:		Heraf omfattet af NBLs bestemmelser om:		Heraf omfattet af fredet:	Stier	Bemærkninger
			Ca.ha.	Antal lodder	beskyttelse søer, vandleb, mejer, strandenge, ferske enge, overdrev §3 ca.ha	strandbesk. §13 og køltrening §8 ca.ha			
1	22 a Grejs By, Grejs 34 h 26 b 20 d 23 b og 22 b smst.	Arne Nørskov Madsen Vestermarksvej 11 7100 Vejle	12,67	1	ca.ha	ca.ha	1,80		landbrug
			2,65	1			-		do
			2,07	1			alt		do
			0,93	1			alt		do
			1,03	1			alt		do
			0,72 20,07	1			-		do
2	60 a 1 h smst.	Jan Nørskov Madsen Vestermarksvej 9 7100 Vejle	5,22	1			1,30		landbrug
			0,82 6,09				alt		
3	5 c og 6 b smst.	Glenn Nutkins og Inger Marie Larsen Vestermarksvej 15 7100 Vejle	1,89	1			alt		landbrug
			2,44 4,33	1			0,60		do
4	del af 6 a smst.	Elly og Ove Kjær Madsen Enghaven 46 7100 Vejle	3,96	1			1,56		landbrug
		i alt ca	34,45 ha						